

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej**

nr posiedzenia: **127**

data posiedzenia: **4 października 2022 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy w Polsce.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Jan Filip Libicki.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Artur Dunin, Ewa Gawęda, Beniamin Godyla, Agnieszka Gorgoń-Komor, Magdalena Kochan, Jan Filip Libicki, Ryszard Majer, Bogusława Orzechowska, Dorota Tobiszowska,

goście, m.in.:

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej:

sekretarz stanu Stanisław Szwed ze współpracownikami,

przedstawiciele Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy oraz pracownicy środowiskowych domów samopomocy.

Ad 1.

Informację o sytuacji środowiskowych domów samopomocy (ŚDS) w Polsce przedstawili członkowie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy oraz pracownicy tych placówek, prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Pretekstem do zorganizowania tematycznego posiedzenia była m.in. trudna sytuacja finansowa ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi po roku 2020, spowodowana pandemią oraz wojną na Ukrainie i inflacją, która działalnośći ŚDS w 2022 r. i w latach następnych poważnie zagraża. Pomimo wzrostu dotacji od 2015 r. i utrzymania od 2018 r. finansowania na poziomie zagwarantowanym ustawą o pomocy społecznej przedstawiciele ŚDS zwrócili się do senatorów i przedstawiciele Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z prośbą o podjęcie działań mających na celu zapewnienie stabilnego finansowania działalności ŚDS w obecnej trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej i w następnych latach. Zwracano uwagę na: duży wzrost kosztów transportu uczestników ŚDS, zwłaszcza na terenach wiejsko-gminnych; wzrost kosztów energii; konieczność uregulowania statusu pracowników ŚDS, szczególnie terapeutów, i ich niskie wynagrodzenia; konieczność pilnej zmiany systemu orzecznictwa dotyczącego niepełnosprawności; stopniową utratę podstawowej funkcji ŚDS (rehabilitacja społeczna), w konsekwencji prowadzącą do upodobnienia ŚDS do zakładów opiekuńczo-leczniczych. Bez działań wspierających ŚDS

i niezbędnych inwestycji jakość pracy i świadczonych usług, a przede wszystkim skuteczność ŚDS będą niskie. Podkreślano potrzebę ujednoczenia systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi, który zastąpiłby obecny podział na WTZ i ŚDS.

Obecny na posiedzeniu sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed podkreślił potrzebę dyskusji nad nowym kształtem całego systemu pomocy społecznej, aby segmenty obecnego systemu zintegrować. Przypomniał o niemal dwukrotnym wzroście nakładów finansowych na jego funkcjonowanie w ostatnich 7 latach. Zwrócił uwagę na istotny wzrost nakładów na rozwój centrów opiekuńczo-mieszkaniowych, opiekę wytchnieniową i asystencję dla osób z niepełnosprawnościami. Przypomniał także o zaawansowanych pracach nad nowym systemem orzecznictwa.

W dyskusji z udziałem senatorów i gości doceniano wzrost nakładów na działalność ŚDS w latach 2015–2022, jednak prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy Dorota Kośmider zwróciła uwagę na to, iż był to wzrost niewystarczający, zwłaszcza z uwagi na zwiększenie liczby podopiecznych ŚDS w tym samym okresie. Przewodniczący komisji Jan Filip Libicki wyraził opinię, że choć nowy system orzecznictwa jest koniecznością, to jego wdrożenie nie poprawi radykalnie sytuacji osób z niepełnosprawnościami, ale podkreślił, że na pewno lepiej opisze ich sytuację. Zdaniem senatora organizacje społeczne powinny domagać się od polityków wypracowania nowego systemu orzecznictwa ponad podziałami politycznymi. Presja społeczna w tej sprawie może przynieść oczekiwane zmiany.